

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Sømna kommune
Kystveien 84 A

8920 SØMNA

Deres ref.
2016/60-4

Vår ref.
17/3056

Dato
24.05.2017

Klage fra Sømna kommune over Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i Nordland politidistrikts lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 6. mars 2017 fra Sømna kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Sømna kommune:

«Sammenslåing av lensmannsdistriktene Brønnøy og Vevelstad, Sømna, og Vega, til Sør-Helgeland lensmannsdistrikt. Lensmannsdistriktet har følgende tjenestesteder: Brønnøysund lensmannskontor og Vega lensmannskontor.»

Politidirektoratet har i brev av 23. mars 2017 oversendt klagen fra Sømna kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Sømna kommune og Nordland politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Sømna kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

Postadresse Kontoradresse Telefon - sentralbord Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A 22 24 90 90
0030 Oslo 0484 Oslo Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Karl-Vidar Solberg
22 24 55 70
karl-vidar.solberg@jd.dep.no

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpoltireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt.

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 6. mars 2017 fra Sømna kommune er det blant annet anført at flytting av lensmannskontoret til Brønnøysund ikke vil gi den forventede effekt som direktoratet synes å legge til grunn for sin avgjørelse.

Kommunen har videre anført at:

«Flyttingen av to tjenestemenn fra Sømna til Brønnøysund vil etter vår vurdering ikke gi økt politikraft og en bedring av vakt- og beredskapsordning. Vakt og beredskapsordning vil forbli uendret, samtidig som reiseavstanden for Sømna og deler av Brønnøys egen befolkning vil øke»

Sømna kommune har utover dette anført at:

«God lokalkunnskap er ikke noe man vinner på distanse. Den må bygges opp gjennom nærvær og daglig virke i lokalsamfunn. [...] Vi legger stor vekt på at politiets (lensmannens) oppgave og ansvar innenfor kommunal kriseledelse må ivaretas gjennom tilstedeværelse, utrykningstid og kunnskap om risiko og sårbarhet innenfor lokalsamfunnets rammer.»

Videre fremholder kommunen at det er en stor verdi i at ansatte i politiet er bosatt i lokalmiljøet og at

«[...] nåværende lokaler for Brønnøy og Vevelstad lensmannskontor er uegnet og en ny organisering vil ikke gi økonomisk gevinst hverken på kort eller lang sikt.»

Kommunen mener videre at den foreslått løsningen vil medføre at:

«[...] dagens ansvarsområde, som er tillagt politiet mht til det forebyggende arbeid, i større grad overføres til kommunene uten noen form for kompensasjon.»

Avslutningsvis anføres det fra kommunens side at:

«Vi savner at politikontaktens kontortid, lokasjon og når ordningen skal iverksettes er nærmere beskrevet. Videre hadde vi ønsket at andre områder som Sømna lensmannskontor i dag ivaretar ikke er nærmere beskrevet, men skjøvet ut i tid til etter utløpet av klagefristen. Det er ikke god saksbehandling etter vår vurdering.»

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har opplyst at to av 43 kommuner i Nordland politidistrikt har kommet med synspunkter på klagen fra Sømna kommune. Dette er henholdsvis Hattfjelldal kommune og Brønnøy kommune.

Hattfjelldal kommune skriver den 9. mars 2017:

«Viser til brev datert 22.07.17 vedr klage fra Steigen, og brev datert 07.03.17 vedr. klage fra Sømna kommune. I begge tilfellene er klagefristen satt så kort at det umuliggjør en politisk behandling av slik klage.»

Politidirektoratet opplyser videre at Hattfjelldal formannskap i brev av 16. mars 2017 fremholder at:

«Hattfjelldal kommunestyre registrerer Hemnes og andre kommuners klage på vedtak vedrørende endringer på inndeling i lensmanns- og politistasjons distrikter – Nordland politidistrikt, gjort 09.03.2017. Hattfjelldal kommunestyre slutter seg til klagen og at kommunene ikke føler seg hørt med hensyn til innbyggernes trygghet og sikkerhet.»

Brønnøy kommune skriver 16. mars 2017 at:

«Brønnøy valgte å støtte politimesterens anbefaling om ny lokal organisering. Brønnøy uttrykte dog bekymring over de store geografiske avstandene, både i vår egen kommune, men også i regionen som helhet. Det ligger også en forventning om at politiet bemannes på tilstrekkelig måte, slik at morgendagens utfordringer kan løses på en god måte med tilstedeværende polititjenestemenn.»

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 23. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse i forhold til Sømna kommune.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om sammenslåing av lensmannsdistriktene i Sør-Helgeland, var basert på tilrådning fra politimesteren i Nordland politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess, med involvering av kommuner og fagforeninger.

Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Sømna kommune, og politimesterens synspunkter i brev av 14. mars 2017. Politimesteren har beskrevet hvordan politiets tjenester skal ivaretas i Sømna kommune når lensmannskontoret sammenslås, og Politidirektoratet har etter dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger.

Berørte kommuner er forelagt klagen fra Sømna kommune, og Politidirektoratet har vurdert innspillene fra Hattfjelldal kommune og Brønnøy kommune. Etter direktoratets vurdering fremkommer det ikke opplysninger i tilbakemeldingene fra disse kommunene som tilsier en endret vurdering.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i Nordland politidistrikt om endringer i den lokale strukturen i Nordland politidistrikt.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet.

Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd.

For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen for dette i Nordland politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren i Nordland har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene. Videre er det opplyst at før sommeren 2016 besøkte politimesteren/prosjektet alle regionrådene og orienterte om status i Nærpolitireformen. Det ble i møtet orientert om prosessen videre. Senere fattet alle regionrådene vedtak om at kommunene skulle la seg representere gjennom de sju regionrådene som er etablert i Nordland. Gruppen hadde konstituerende møte 19. august 2016, hvor også mandat og plan for involvering ble lagt fram og godkjent. Styringsgruppen har senere hatt møter 5. oktober 2016 og 9. desember 2016. Referat fra styringsgruppemøtene er sendt alle involverte kommuner og driftsenhetslederne i Nordland politidistrikt har besøkt alle kommunene i Nordland og gjort rede for alternative forslag til fremtidig organisasjonsstruktur. Sømna kommune har ikke klaget på den forutgående prosessen.

Sømna kommune har i klagen blant annet anført at flytting av lensmannskontoret til Brønnøysund, herunder flytting av to tjenestemenn, ikke vil gi økt politikraft eller bedring av politiets beredskap. Samtidig vil endringen medføre lengre reiseavstand for Sømnas befolkning.

Departementet vil i den forbindelse vise til at Sømna lensmannskontor med dagens ressurser har begrenset kapasitet til vakt- og beredskap, kriminalitetsforebyggende tjeneste og etterforskningsoppgaver.

Departementet mener som Politidirektoratet at etablering av større tjenesteenheter vil legge til rette for mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av ressurser til operativ tjeneste. Politimesteren har for øvrig fremholdt at tjenestetilbudet for Sømna kommune totalt sett vil bedres og at Brønnøysund, som nærmeste tjenestested, vil være innenfor en akseptable reiseavstand for Sømnas innbyggere.

Kommunen anfører at det forebyggende arbeidet i større grad vil falle på kommunen. Departementet vil til det bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, lensmannsdistriktet og kommunen. Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen og samtidig understøtte det forebyggende arbeidet.

Departementet viser også til kommunens anførsler angjeldende redusert lokalkunnskap. Politimesteren gjør i sitt brev av 14. mars 2017 rede for at

lokalkunnskapen i Sømna kommune vil ivaretas på en tilfredsstillende måte gjennom ordningene som politikontakt, patruljevirkosomhet og politiråd.

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd.

Departementet finner etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Sømna kommune i Nordland politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur